

BILAGA 1

UTVECKLINGSPROGRAM FÖR TILLVÄXT OCH INTERNATIONALISERING AV KOMPETENSKLUSTER (ANM, UVM)

Prioritering 3: Utveckling av kompetens- och servicesystem som främjar arbetsmarknadens funktion

Ansvarig sakkunnig för utvecklingsprogrammet

Tema 1 Överinspektör Ulla Mäkeläinen, undervisningsministeriet/Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen

Tfn 09 160 77225, ulla.makelainen@minedu.fi

Tema 2 och tema 3 Överinspektör Hanna-Maria Urjankangas, ANM/Innovationsavdelningen

Tfn 010 606 3739, hanna-maria.urjankangas@tem.fi

Finansierande myndighet

Tema 1 Länsstyrelsen i Uleåborgs län, kontaktperson EU-koordinator Henri Helander

Tfn 071 876 2370, henri.helander@laaninhallitus.fi

Tema 2 och tema 3 Nylands TE-central, kontaktperson enhetens chef Kaija Kattelus,

Tfn 010 60 21038, kaija.kattelus@te-keskus.fi

UTVECKLINGSPROGRAMMETS MOTIVERINGAR, INNEHÅLL OCH MERVÄRDE

Utvecklingsprogrammets samhällspolitiska motivering och utmaningar

Med en bred innovationspolitik eftersträvas en effektivisering av nationalekonomins produktivitet och konkurrenskraft samt en stärkning inte bara av de vetenskaps- och teknologibaserade innovationerna, utan också av uppkomsten av icke-teknologiska innovationer. I en global omvärld klarar sig de regioner och aktörer bäst som har förmågan att specialisera sig på sina starka sidor och att förbättra sin konkurrenskraft med hjälp av internationellt nätverksbyggande. Förutom att aktörerna och regionerna måste hitta sina starka sidor och specialisera sig på dem, måste det skapas förutsättningar för att utnyttja kompetensen och stärka internationaliseringen genom nätverk såväl i Finland som utomlands. Utöver tillräckliga resurser måste det också tillses att innovationssystemets olika strukturer och program kan utnyttjas i de olika regionerna så effektivt som möjligt.

Målet för innovationssystemet är att skapa starka kompetenskluster med såväl nationella som internationella nätverk. Den klusterbaserade verksamhetsmodellen i programmet för kompetenscentra¹ bidrar till att stödja detta mål. I modellen knyts regionerna fastare till den nationella och internationella innovationsverksamheten och blir en del av den. Det är av central betydelse att skapa förbindelser till globala kunskaps-, kompetens- och innovationsnätverk. I

---

¹ Programmet för kompetenscentra är ett tidsbestämt specialprogram som statsrådet inlett (2007-2013), med vars hjälp åtgärder inriktas på nationellt viktiga insatsområden (ytterligare uppgifter: www.oske.net)

verksamheten är det särskilt viktigt att identifiera nya innovativa idéer, att skapa långvariga kundrelationer och kontakter mellan forskare, utvecklare, kommersialiserare och användare samt att påskynda de kompetensintensiva företagens internationalisering och tillväxt.

Tillväxtföretagen har en specialställning med tanke på sysselsättningen. Kännetecknande för tillväxtföretag är att de mera än andra företag skapar arbetsplatser, utnyttjar den nyaste kompetensen och är internationellt inriktade. För att påskynda internationaliseringen av tillväxtföretag behövs kompetent arbetskraft såväl i företagen som i olika utvecklingsorganisationer som stödjer deras verksamhet. De utvecklarorganisationer som stärker verksamhetsbetingelserna för kompetensorienterade tillväxtföretag är ofta starka sakkunnigorganisationer inom sina kompetensområden, och deras kompetens att stödja företagens tillväxt och internationalisering bör stärkas.

Beskrivning av verksamhetens innehåll och mål

Genom programmet genomförs projekt som stödjer och främjar ett brett utnyttjande av kompetens samt tillväxt och internationalisering av kompetensintensiva företag. Att utnyttja toppkompetens omfattar förutom teknologier också att utnyttja ett brett spektrum av tjänster och att kombinera kompetensen inom olika delområden. Målet för internationaliseringen är, förutom att öka de kompetensintensiva företagens färdigheter, att göra de finländska innovations- och utvecklingsmiljöerna mera attraktiva som investerings- och placeringsobjekt och att stärka kompetensstrukturerna samt att skapa förutsättningar för ett interaktivt partnerskap mellan utvecklingsmiljöerna.

Åtgärderna inriktas på att förbättra kompetensberedskapen hos de organisationer som deltar i utvecklingen av innovationsmiljöer (t.ex. teknologicentraler, regionala utvecklingsbolag) samt på att stärka kompetensen hos personalen vid högskolor, läro- och forskningsanstalter och företag.

Utvecklingsfinansiering kan riktas till riksomfattande projekt eller projekt vars åtgärder riktar sig till ett område som omfattar minst två landskap. Målet är att stödja de regionala innovationsaktörernas nätverksbyggande, informationsutbyte och arbete för att stärka det sociala kapitalet. Med åtgärderna kan man stödja till exempel arbetsfördelningen och samarbetsstrukturerna mellan de kompetenscentra som hör till programmet för kompetenscentra, eller stödja kompetenskluster och företag och innovationsaktörer också i glesast bebodda områden att ansluta sig till nationella eller internationella nätverk. Med de projekt som väljs till utvecklingsprogrammet eftersträvas breda effekter såväl i regionalt som innehållsmässigt hänseende.

Åtgärderna inriktas på följande teman:

1) FoUI-verksamhetens nationella och internationella finansieringsmiljöer och samarbetet inom verksamheten (UVM)

En förbättring av Finlands konkurrenskraft förutsätter hög kompetens och internationellt nätverksbyggande. Särskilt måste möjligheterna till internationalisering kunna utnyttjas i företagen och våra innovationssystem, och vårt utbildningssystem måste likaså kunna möta utmaningen. En ytterligare resurs för att utveckla de nationella resurserna och bygga upp strategiska internationella kompetenspartnerskap kan stå att finna i ett bättre utnyttjande av de nationella och internationella finansieringsinstrumenten.

Med åtgärderna främjas samarbete mellan innovationssystemets olika aktörer samt deras förmåga att bättre än hittills utnyttja befintliga nationella och internationella finansieringsmiljöer och -instrument för FoUI-verksamheten. Genom projekten främjas samarbete mellan aktörerna och identifiering av lämpliga finansieringsinstrument, och det praktiska kunnandet och färdigheterna att söka finansiering förbättras. Ett särskilt utvecklingsobjekt är ett bättre utnyttjande av de europeiska finansieringsprogrammen i regionerna (EU:s ramprogram, EU:s program för livslångt lärande och andra utbildningsprogram, ramprogrammet för konkurrenskraft och innovationer (CIP), EIT, teknologiplattformerna, de gemensamma teknologiniitiativen (JTI), COST, EUREKA).

2) De kompetensintensiva företagens nya affärsverksamhetsmodeller och innovationsprocesser, marknads- och försäljningskompetens, kundhantering och internationella affärsverksamhetskompetens (ANM)

Affärsverksamhetsmodellerna och innovationsprocesserna i de företag som eftersträvar tillväxt bör reformeras och bli mångsidigare. Serviceinnovationer, öppna innovationer, formgivning, design, kulturell kompetens samt andra icke-teknologiska kunskaper och färdigheter får allt större betydelse i utvecklingen av nya produkter, processer och tjänster. Betydelsen av innovationer som gäller internationell affärsverksamhetskompetens och organisatoriska innovationer accentueras i en nätverksbyggande och allt mer globaliserad omvärld.

Programmet är inriktat på att identifiera och utveckla nya nationella och internationella affärsverksamhetsmodeller och -möjligheter för nya och befintliga företag samt på att utveckla internationell affärsverksamhetskompetens (ledning, personal, försäljning och marknadsföring, produktifiering, förhandling, finansiering, juridik och immateriella rättigheter). Genom projekten kan också utredningar om teknologi- och affärsverksamhetspotential och informationsförmedling till företag genomföras. Åtgärderna är i första hand inriktade på att aktivera små och medelstora företag och utbilda deras nyckelpersonal. Också personalen vid organisationer som utvecklar innovationsmiljöer kan vara föremål för åtgärderna.

3) Ökad internationalisering och dragningskraft (inward/outward-verksamhet) (ANM)

Målet är att tillsammans med de nationella nyckelaktörerna skapa gemensamma utvecklingsmiljöer som stödjer internationaliseringen av företag, universitet, högskolor och forskningsanstalter för att attrahera utländska investerare och toppförmågor till Finland samt att underlätta finländska företags utveckling, marknadsföring och etablering av innovativa produkter och nätverksbyggande på den valda målmarknaden. Programmets åtgärder är inriktade på att skapa interaktiva utvecklingsmiljöer och -förhållanden mellan Finland och andra länder. I verksamheten utnyttjas utländska innovationscenters och företagskuvösers befintliga internationella tjänster, nätverk och projekt.

Målet är att det inom utvecklingsprogrammet i samarbete mellan olika aktörer ska uppstå bestående verksamhetsmodeller och strukturer för att stärka internationaliseringen och dragningskraften.

Samband med regionutvecklingen och programdelen för Östra Finland

Programmet hjälper till att stärka regionernas kompetenspotential och främjar samarbetet mellan regionerna, eftersom de projekt som genomförs ska vara riksomfattande eller rikta sig till ett område som omfattar minst två landskap. Sambandet med regionutvecklingen tryggas bl.a. genom ett nära samarbete med programmet för kompetenscentra och TE-centralernas avdelningar för teknologisk utveckling. Samarbete bedrivs också med regioncentrumprogrammets innovations- och kompetensnätverk. Strävan är att säkerställa att det uppstår genuint riksomfattande projekt genom att knyta Östra Finland till projekten inom ramen för dess egen programdel.

Mervärde för den nationella verksamheten

För programenliga interregionala eller riksomfattande utvecklingsåtgärder finns det inte någon betydande till buds stående nationell finansiering. Till exempel den nationella basfinansieringen för programmet för kompetenscentra går i huvudsak till kostnaderna för kompetensklustrens och -centrens ordinarie verksamhet (samarbetsunderlag, projektberedning och nätverksbyggande). Det riksomfattande ESF-utvecklingsprogrammets finansiering riktas uttryckligen till att stärka olika aktörers kompetensnivå i enlighet med de ovan nämnda målen. Med hjälp av utvecklingsprogrammet skapas mera omfattande och verksamma projekthelheter som är inriktade på utveckling av mänskliga resurser i syfte att påskynda tillväxten och internationaliseringen av kompetenskluster. ESF-finansiering riktas endast till riksomfattande och gemensamma interregionala utvecklingsprojekt. Företagens och andra innovationsaktörers utvecklingsåtgärder förutsätter ofta så skraddarsydda åtgärder och sådan specialkompetens att det i framtiden inte ens är möjligt att genomföra projekten utan samarbete mellan olika regioner.

För att främja internationaliseringen är det motiverat att förena kompetensen och de begränsade resurserna i regionerna till en nationell resurs.

Utvecklingsprogrammets samordningsmekanismer

Helhetsansvaret för utvecklingsprogrammet för tillväxt och internationalisering av kompetenskluster vilar på arbets- och näringsministeriet samt undervisningsministeriet. Den strategiska styrningen av utvecklingsprogrammet sker med hjälp av en styrgrupp tillsatt av ministerierna. Styrgruppen består av sakkunniga på utvecklingsprogrammets innehåll samt företrädare för de finansierande myndigheterna, undervisningsministeriet och arbets- och näringsministeriet. Styrgruppens ordförande är från arbets- och näringsministeriet. I styrgruppen ingår också de sakkunniga som ansvarar för utvecklingsprogrammet. Som sakkunnigstöd för styrgruppen utnyttjas den tvärvetenskapliga arbetsgrupp för kompetenscentra som statsrådet tillsatt inom programmet för kompetenscentra. I arbetsgruppen för kompetenscentra ingår företrädare för arbets- och näringsministeriet, undervisningsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt miljöministeriet.

Styrgruppen och arbetsgruppen för kompetenscentra har till uppgift att på en strategisk nivå styra genomförandet av utvecklingsprogrammet och stödja den finansierande myndighetens arbete genom att styra och samordna den helhet som utvecklingsprogrammet utgör. Styrgruppen följer regelbundet upp hur finansieringen fördelar sig på utvecklingsprogrammets olika teman och områden.

Finansierande myndighet för tema 1 är länsstyrelsen i Uleåborgs län och finansierande myndighet för tema 2 och tema 3 är Nylands TE-central. Förutom strukturfondsfinansieringen och statens finansieringsandel deltar också kommunerna och den privata sektorn på projektnivå i finansieringen av programmet.

GENOMFÖRANDEPLAN

Genomförandet av programmet

Utvecklingsprogrammets egentliga verksamhet sker i projekt som i huvudsaks väljs ut genom en öppen projektutlysning. Länsstyrelsen i Uleåborgs län och Nylands TE-central ansvarar som finansierande myndigheter för projektutlysningen. Den finansierande myndigheten bereder och genomför projektutlysningen i enlighet med styrgruppens riktlinjer, fattar projektbesluten samt övervakar och stödjer genomförandet av projekten inom utvecklingsprogrammet.

Den finansierande myndigheten kan för egen användning föreslå projektfinansiering (projekt som myndigheten genomför själv) för att samordna och stödja de valda projekten till exempel i fråga om information, erfarenhetsutbyte eller spridning av god praxis. Med den finansierande myndighetens projektfinansiering stöds särskilt genomförandet av de innehållsmässiga tyngdpunkterna i projekten.

Ansvariga aktörer (stödmottagare) för att starta och genomföra projekt kan vara till exempel de ansvariga för den operativa verksamheten inom programmet för kompetenscentra och andra förmedlarorganisationer, utvecklingsbolag, högskolor, forskningsanstalter, företag eller andra aktörer som ansvarar för utveckling av innovationsmiljöer.

Programmet kan finansiera såväl ettåriga som fleråriga projekt.

Tidtabell för verksamheten

Utvecklingsprogrammet har planerats sträcka sig över hela programperioden. Den första nationella projektutlysningen genomförs i januari 2009 för tema 1 och hösten 2008 för tema 2 och tema 3. Efter detta genomförs projektutlysningarna i enlighet med styrgruppens förslag 1-2 gånger om året.

Finansiering

Den ESF-finansiering och nationella finansiering som har reserverats för utvecklingsprogrammet är under programperioden 2007–2013 cirka 2 miljoner euro för tema 1 och cirka 8,3 miljoner euro för tema 2 och tema 3.